

Uit het dagboek van Pastoor Doorenweerd

door M. J. Gasman

Een windhoos in de zomer van 1818

Op 12 September 1818 brak hier een geweldig onweer los, waarbij geweldige windhozen. Ook Kampen werd daardoor getroffen. Buiten de Veenpoort werd een korenmolen totaal vernield. Een oliemolen verloor zijn kop, terwijl de wieken op de grond werden geslingerd. Het pakhuis voor lijnkoeken van den heer Ruys werd voor een groot gedeelte vernield en al de belendende huizen werden geheel of gedeeltelijk van hun daken beroofd. Een vader en zoon vonden den dood onder de instortende korenmolen, een andere man werd de arm verbrijzeld, terwijl weer een ander een zware kneuzing aan de schouder opliep. Verschillende burgers der stad verenigden zich terstond tot een Commissie om hulp te verlenen. Zij verzamelden liefde-giften voor de achtergebleven weduwe en zes kinderen en voor het herstel der korenmolen, om daardoor de broodwinning te herstellen.

De grote watersnood in 1824

Hierover schrijft pastoor Doorenweerd het volgende:

„Nu ontlook de verschrikkelijkste dag, welke ik in mijn leven beleefd heb. Op den 14 en 15 November des verledenen jaars 1824, had het verschrikkelijk gestormd. Een dijk achter deze stad was doorgebroken en had al de landerijen onder water gezet. Het was geen koud winter, maar een zeer stormachtig na- en voorjaar. Eindelijk stak er in 't begin van Februarij een geweldige hevige storm uit het Noord-Westen op, welke de zee alhier tot een hoogte dreef, welke de hoogste vloedden nooit bereikt hebben. Wij die ons achter onze hooge wallen veilig oordeelden, vernamen eensklaps 's morgens om half tien, dat de sluis aan de Cellebroederspoort alhier bezweken was. Wij haastten ons de boeken, bedden enz. boven op de kerk te brengen en eer wij dat alles konden in veiligheid brengen liep het water reeds voor den Borgel door onze ramen, terwijl het even sterk door de achterdeur kwam instromen, zoodat de hoogte van het water omtrent den middag tusschen vijf à zes voeten in ons huis stond. Gelukkig hadden

wij het vuur behouden en eenige voorraad van diverse victualien. Het was vrij koud, ik hield mij met den kapellaan Jacob Coridon en eene naaister op het sacristie, welks deuren wij gesloten hielden, om niet gehinderd te worden door den rook van het vuur uit de kerk: aan brand(stof) was wel niet gedacht, maar door een kerkvenster kon men op het dak van de turfzolder klimmen, waar eenige pannen werden verschoven, en zoo hadden wij turf in overvloed. Bang was de namiddag en de nacht tussen den 4 en 5 Februarij. Met angstvallige bekommring verbeidden wij den dageraad, bij welks aanbreeken wij vernamen dat het water onze woning verlaten had.

Groot was de verwoesting, welke was veroorzaakt. Vele boeken, meer dan 200 en daaronder voorname werken, waren nat geworden.

Eerlang ontwaarden wij nu, welke verschrikkelijke verwoestingen het water en de storm hadden aangeregt. Honderden beesten waren in den omtrek dezer stad verdronken, vele huizen weggespoeld en hetgeen, wat nog het meeste te bejamen was, was dat er een groot getal menschen waren omgekomen.

Alom stegen de bitterste jammerklachten ten Hemel, de dijken waren zo ellendig geteisterd, dat er op sommige plaatsen geen spoor van overgebleven was.

Het arme Schokland!

Den 6 Februarij konden wij onze groote kerk niet gebruiken, waarin veel vee gevlugt was, terwijl de pastoor van Schokland, Johannes Bosch met de heilige vaten kwam vlugten. Nu vernam ik tot mijn bitterste smart, dat er van het schone kerkje van Schokland bijna niets meer dan de muren overig was. Dertien menschen en onder deze een man, waren verdronken. De pastoor was zelf niet buiten gevaar geweest. Op Ens was men gelukkiger geweest dan op Emmeloord. Schoon er de watersnood groote verwoestingen had aangerigt, waren er echter, zooals op Emmeloord, geene menschen omgekomen. De verdronken vrouwen en kinderen zijn in de nabijheid van Emmeloord opgevischt, maar de man, die verdronken is, is tot heden niet gevonden.

B. Doorenweerd. Dagboek mijner
verhandelingen III : 9 e.v.